

ENGELBERTA is een variant van ANGILBERTA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Vrouwelijke vorm van Angilbert, samengestelde Germaanse naam:

- 1] 'angil-' is afgeleid van het volk der Angelen (vgl. Engel-land);
- 2] 'bert' gaat terug op 'preht', 'precht' of 'brecht' (vgl. ons woord 'pracht' of 'prachtig') = 'stralend', 'prachtig', 'schitterend';

Dus 'schitterend onder de Angelen'

Soms wordt het eerste lid in verband gebracht met 'egel', afgeleid van het Griekse 'angelos' = 'boodschapper'. Dan zou de naam betekenen 'Stralend als een engel'. Deze afleiding is zeer waarschijnlijk onjuist.

*

Een vrouwelijke heilige van deze naam is vooralsnog onbekend

*

Angilbertus (ook **Engelbertus**) van Keulen, Duitsland; bisschop & martelaar; † 1225; feest 7 november.

Angilbertus werd in 1185 geboren als zoon van de Graaf van Berg en een Vlaamse gravin. Van jongs af aan hadden zijn ouders hem bestem voor hoge geestelijke ambten. Ondanks zijn wijdingen zocht hij het meer in oorlog-voeren en jachtpartijen. Hij schijnt ook deelgenomen te hebben aan de kruistochten tegen de Albigenzen; waarschijnlijk niet zozeer om het ware geloof te beschermen, maar meer uit zucht naar avontuur.

De Katharen waren een manicheïstische sekte uit de middeleeuwen (11de - 13de eeuw), waarin de beoefening van een absolute morele zuiverheid werd verkondigd. De sekte leerde dat er een lichtgod is en een god van de duisternis. De geestelijke dingen komen voort uit de lichtgod en alle stoffelijke dingen uit de god der duisternis. De zaligheid is alleen te bereiken door katharsis, reiniging van het boze en het stoffelijke. Katharen leidden een leven van strikte ascese en absolute kuisheid. In 1208 riep Paus Innocentius III (1198-1216) op tot een kruistocht tegen hen. Aanleiding hiertoe was de moord op de pauselijke nuntius. Deze kruistocht zou duren tot 1229 (verdrag van Meaux).

Omdat ze in de Zuid-Franse stad sterk vertegenwoordigd waren en een vesting hadden, waar ze zich herhaaldelijk verzamelden, worden ze ook wel Albigenzen genoemd. Het laatste kathaarse bolwerk, Montségur, in Languedoc, viel in 1244. Daarbij werden vele katharen met geweld om het leven gebracht. Het Griekse woord 'katharos' betekent 'zuiver'. Ons woord 'ketter' is ervan afgeleid.

Niettemin werd hij in 1216 tot aartsbisschop van Keulen gewijd. Daarmee was hij één van de machtigste mensen in het Duitse Rijk. Zo onstuimig als hij was in zijn jonge jaren, zo wijs bleek hij in zijn hoge functies. Hij was rechtvaardig, ook als dat inging tegen de mensen van zijn eigen stand, ten voordele van boeren en armen. Dat was in die tijd hoogst opmerkelijk. Misbruik van macht bestrafte hij streng. Dat zou hem uiteindelijk zijn leven kosten. Frederik van Ysenberg, de zoon van zijn zwager, maakte zich schuldig aan afpersing jegens een vrouwenklooster te Essen. Hij vroeg een veel te hoge belastingafdracht. Oom Angilbertus bood Frederik uit eigen vermogen een groot bedrag aan, op voorwaarde, dat hij de zusters verder met rust zou laten. Frederik weigerde. Daarop onthief Angilbertus hem van al zijn functies. Dit was voor de adel de druppel die de emmer deed overlopen: hij had de armen beschermd ten koste van zijn eigen stand. Kort daarna werd hij op weg naar een kerkwijding in de Duitse stad Soest te Schwelm door een groepje edelen, waarschijnlijk huurlingen van zijn zwager, aangehouden. Toen hij zich wilde verzetten werd hij zonder pardon gedood. De pastoor van Schwelm durfde hem niet eens in zijn kerk te laten opbaren; dat gebeurde in klooster Altenburg. Daar bevindt zich sindsdien een kostbare reliek. De reliekschrijn in zilver en goud met de belangrijkste relieken is te vinden in de Dom van Keulen.

*

Er zijn nog minstens vier anderen heiligen of zaligen met deze naam. Onder hen bevindt zich **Engelbrecht Terborg** ofm, Ransdorp, Nederland; een van de martelaren van Alkmaar; † 1572; feest 25 juni (tezamen met de andere martelaren van Alkmaar) & 24 november.